

Bryssel, 24. huhtikuuta 2026
(OR. en)

8263/26

EDUC 113
JEUN 62
EMPL 98
SOC 216
COMPET 481

ILMOITUS

Lähettiläjä: Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: Perustaidot ja eurooppalainen koulutusalue: rakennetaan siltoja
tulevaisuuteen
– *Keskustelu*

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja asiakohdassa mainitusta aiheesta neuvostossa (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) 11. toukokuuta 2026 käytävää keskustelua varten.

Perustaidot ja eurooppalainen koulutusalue: rakennetaan siltoja tulevaisuuteen*Puheenjohtajavaltion valmisteluasiakirja**(Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto)*

Maailma muuttuu ennennäkemätöntä vauhtia. Kiihtyvä teknologinen muutos, myös tekoälyn nopea kehitys ja käyttö, väestökehityksen haasteet, terveys-, ilmasto- ja geopoliittiset kriisit sekä monimutkaiset yhteiskunnalliset ja taloudelliset haasteet luovat uusia realiteetteja. Näiden muutosten myötä EU:lla on edessään myös kilpailukykyyn liittyvä haaste. Työmarkkinoiden tarpeet ovat muuttumassa, mikä edellyttää kykyä sopeutua, hankkia uudelleen- ja täydennyskoulutusta ja vastata muuttuviin työn vaatimuksiin.

Euroopan koulutusjärjestelmillä on tässä keskeinen rooli pyrittäessä edistämään innovointia, vahvistamaan Euroopan kilpailukykyä, vastaamaan yhteiskunnallisiin haasteisiin ja parantamaan selviytymiskykyä. Samalla niiden odotetaan yhä useammin tukevan ihmisiä paitsi työllistymisessä myös heidän kehityksessään aktiivisiksi, valveutuneiksi ja selviytymiskykyisiksi kansalaisiksi, jotka pystyvät toimimaan monimutkaisissa ja nopeasti muuttuvissa ympäristöissä. Koulutusjärjestelmiä onkin kehitettävä edelleen, jotta ihmiset voisivat valmistautua nopeasti muuttuvaan tulevaisuuteen yhteiskunnan, talouden ja työmarkkinoiden muuttuessa. Tätä varten on jatkuvasti mukautettava kansallisia strategioita, määritettävä politiikkatoimia oppimistulosten parantamiseksi ja viime kädessä edistettävä kaikkien oppijoiden menestystä opinnoissa.

Jäsenvaltiot tunnustavat, että eurooppalaisella koulutusalueella koulutusjärjestelmät ovat keskeisessä asemassa, jotta ihmisille voidaan antaa sellaiset taidot ja osaaminen, joita he tarvitsevat menestyäkseen elämässä, työmarkkinoilla ja yhteiskunnassa. Sekä eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030) annetussa päätöslauselmassa että neuvostossa tähän mennessä tehdyssä merkittävässä työssä toisen jakson valmistelemiseksi korostetaan jatkuvaa sitoutumista laatuun, tasapuolisuuteen, osallistavuuteen ja kaikkien oppijoiden menestykseen sekä päättäväisyyttä, jotta eurooppalainen koulutusalue saadaan toteutettua kaikilta osin vuoteen 2030 mennessä.

Käytössä on tavoitteita, joilla seurataan edistymistä ja tunnistetaan haasteita. Erityisesti lukemisessa, matematiikassa ja luonnontieteissä heikosti suoriutuvien 15-vuotiaiden osuuden olisi oltava alle 15 prosenttia vuoteen 2030 mennessä ja monilukutaidossa heikosti suoriutuvien kahdeksaluokkalaisten osuuden olisi oltava alle 15 prosenttia samaan vuoteen mennessä. EU:n tasolla saatu näyttö osoittaa, että edistyminen vuonna 2021 sovittuihin tavoitteisiin nähden on edelleen epätasaista. Vaikka tietyillä aloilla onkin havaittavissa myönteistä kehitystä, on edelleen haasteellista varmistaa, että kaikki oppijat hankkivat sellaiset tiedot ja taidot, joita nopeasti muuttuvassa ympäristössä menestyminen edellyttää. Tämä vuoksi on tarkasteltava kriittisesti nykyisiä toimintapoliittisia lähestymistapoja ja strategioita ja erityisesti tutkittava keinoja tarjota tehokkaampaa tukea kaikille oppijoille. Tulosten parantaminen edellyttää, että korkea poliittinen tavoitetaso sovitetaan paremmin yhteen tehokkaan täytäntöönpanon kanssa. Tältä osin EU:n koulutusalan aloitteiden, erityisesti taitoja ja osaamista koskevien aloitteiden, koordinointi ja johdonmukaisuus sekä kansallisten koulutusjärjestelmien johdonmukainen tukeminen ovat edelleen keskeisiä tavoitteita.

Viimeaikaisissa EU:n aloitteissa on korostettu tarvetta investoida taitoihin ja osaamiseen. Inhimilliseen pääomaan keskittymistä pidetään keskeisenä EU:n vaurauden, talouden häiriönsietokyvyn ja ainutlaatuisen sosiaalisen markkinatalouden kannalta. Osaamisunionia koskevassa komission tiedonannossa korostetaan tarvetta vahvistaa koulutusperustaa ja taitoja kaikille, jotta voidaan varmistaa laajat mahdollisuudet koulutukseen, elinikäiseen oppimiseen ja työllistymiseen sekä selviytyminen siirtymistä ja kriiseistä. Perustaitoja koskevalla komission toimintasuunnitelmalla pyritään sekä tukemaan jäsenvaltioita tulosten parantamisessa luku- ja kirjoitustaidon, matematiikan, luonnontieteiden ja digi- ja kansalaistaitojen kaltaisilla aloilla että edistämään kilpailukykyyn, selviytymiskykyyn ja demokraattiseen osallistumiseen liittyviä laajempia tavoitteita.

Vaikka perustaitojen käsitteestä ei ole yhtä yhtenäistä tulkintaa, tässä keskustelussa keskitytään perustaitoihin, jotka jokaisen olisi vähintään hankittava voidakseen edetä elämässä koulutuksen, elinikäisen oppimisen, työllistyvyyden ja aktiivisen yhteiskuntaan osallistumisen avulla. Tämä tulkinta voisi merkitä laajempaa ja kokonaisvaltaisempaa näkökulmaa, joka kattaisi myös monialaiset taidot, kuten kriittisen ajattelun, viestintätaidot, sopeutumis- ja yhteistyökyvyn sekä kansalaisvaikuttamisen, jotka ovat olennaisen tärkeitä paitsi kaikilla koulutustasoilla ja kaikissa koulutustyypeissä myös koko elämän ajan.

Tulevaisuudessa näitä perustaitoja on paitsi vahvistettava myös jatkuvasti määriteltävä uudelleen uusien realiteettien perusteella, jotta voidaan tehokkaasti tukea yksilöitä menestymään elämässä, työssä ja demokraattisessa yhteiskunnassa sekä luovimaan monimutkaisissa, epävarmoissa ja alati muuttuvissa tilanteissa. Koulutusjärjestelmien on ennakoitava muutoksia, mukautettava perusopetusta uusiin tarpeisiin ja varmistettava, että oppijoilla on valmiudet reagoida sekä tämän päivän haasteisiin että tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Tämä edellyttää myös elinikäisen oppimisen näkökulman ottamista huomioon kaikilla koulutustasoilla ja kaikissa koulutustyypeissä ja sen varmistamista, että kaikissa elämänvaiheissa on saatavilla täydennys- ja uudelleenkoulutusmahdollisuuksia.

Edellä esitetyn perusteella puheenjohtajavaltio pyytää ministereitä vastaamaan seuraaviin kysymyksiin asiasta käytävää keskustelua varten. Pyydämme rajoittamaan puheenvuorot kolmeen minuuttiin.

1. Kun otetaan huomioon nopeasti muuttuva toimintaympäristö, miten kansallisia koulutusstrategioita olisi mukautettava, jotta oppijat saisivat perustaidot, joita he tarvitsevat voidakseen menestyä tänään ja selviytyä tulevaisuuden haasteista? Ovatko koulutusjärjestelmämme riittävän joustavia ja tulevaisuuteen suuntautuneita, jotta ne voivat täyttää tehtävänsä?
2. Miten EU:n tason yhteistyö, erityisesti eurooppalaisen koulutusalueen yhteydessä ja synergiasa osaamisunionin kanssa, voi tarvittaessa parhaiten tukea tätä muutosta?